

(א) [לעיל סו. כמדות נב: ב"מ גג:]; (ב) [כמדות עג. עטין פא:]; (ג) [כמדות י. קדושין מה:]; (ד) [לפני יג. קדושין מה. ע"ש]; (ה) [דברים כה:]; (ו) [ל"ל לכה:]; (ז) [למנו קוח: כמדות פה. קדושין ו. ב"ק ק"ח].

הנהגות הב"ה

(א) במשנה ב"ש אומרי צבעל ובי"ה ל"ל ומינות ולא צבעל נמחק: (ב) נב"י ניחא להו בי היכי דליפוק עליהו: (ג) תוב"ד"ה אמר רב יהודה וכו' דב"ה המדר רב ריש דף ע"ג ו"ש במוס': (ד) בא"ד וברס הכא אמר רב יהודה אמר רב. ג"כ וכו' זה דרין לומר [דל"ז] לא פליג ארבה דלמור התם דבאשה חתמ מודה רב [דל"ז גנ] ומשום הכי ס"ל לרב אליהו דבי"ה דיש תנאי בנישואין וכן פ"י ה"רין ב"ש המ"ש דל"ז לא פליג ארבה [אע"ג] דאחיהב"ש ע"ש אבל הכי מיה"ש לריחא פ"י הכי בע"א ו"ג שזר רחוק ואינו עיקר:

מוסר רש"י

ממאנת למאמרו. הלא דתנא ובי"ה אומרי צבעל וביבם, למאמרו הוא דממאנת, שטע עשה היבס מאמרי צבימה קטנה ומיאה גו, מפקע מילון חת המאמרו וחורה ליקה לבנה ומולג, ואע"ג דגדולה עשה בה מאמר ולא ראה לבטס, ק"ל ב"ש ר"ג [לעיל ג:]; דלריכה גט למאמרו וליה"ה ליקתה, הכי מילון עקר למאמרו ולא צבעל גיט, ואינה ממאנת ליקתה. ולעקר נשואים נאשויים ולהפקיע זיקת ייבוס ולהלאה כלל מליצה [ועיל יג].

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

קז.

**עין משפט
נר מצוה**

א א מ"י פ"ח מהל' גיושין הל' ג סמג עשין ט"ו ע"ע אה"ע סי' קנה סעיף ד:
ב ב מ"י שס טו"ש ע"ש סעיף ה:
ג ג ד מ"י שס טו"ש ע"ש סעיף ד:
ד ה מ"י שס טו"ש ע"ש סעיף ו:
ה ו ז מ"י פ"ח מהל' אשוחת הל' ג טו"ש ע"ש ע"ש סימן לח סעיף לה לו:
ו ח מ"י שס הל' כג:

אין ממאנין. יתומה שהשיארה אמה ואחיה אלא מן האירוסין: **צבעל.** אכל אס מת ולא מיאנה צו ונפלה לפני יבס אינה יולדת במיאון אלא תממין עד שתגדיל ותחלוץ: **אין צנוט ישראל הפקר.** ואפי' מן האירוסין לא תמאן ותיארס לאחר ותחזור ותמאן אלא ממאנת בזה ותממין מלארוס לאחר עד שתגדיל ויהיו קדושין גמורים ולא תלא עוד משני במיאון: **ותמאן.** צראשון ותנשא. וצגמרא [ע"ג] פריך הא מיאנה צו כצר חדא זימנא: **גב' מ"ט ד"ש.** דאמרי נשואה לא ממאנה הא קטנה היא: **לפי שאין תנאי.** מועיל בנישואין של גדולה ואפי' הוה ליה תנאה בשעת קדושין אחולי אחליה בשעת יראה וחופה וחיילא להו קדושין קמאי ואי אמרת נשואה קטנה תמאן לא ידעי אינשי דמשום קטנות הוא אלא אמרי תנאה ה"ל בנישואין ואתו למימר יש תנאי בנישואי גדולה: **נכנסה לחופה ב"ו מאי איכא למימר.** לבי"ש תנאי לא ממאנת דקאמרי אין ממאנין אלא ארוסות ומשמע לאפוקי נכנסה לחופה או שנמקרה לשלוחי הצעל דנפקא לה מכלל ארוסה: **לפי שאין תנאי.** מועיל בחופה ואי אמרת קטנה שנכנסה לחופה ולא נבעלה תמאן אמרי תנאה הוה להו ואמי למימר יש תנאי בחופה: **מסר האב.** מסרה האב לשלוחי הצעל מאי איכא למימר א"י אחי למימר תנאי מועיל במסירה שפיר קאמרי שהרי אין כלן חיבה דנימנא אחליה לתנאה דקדושין. האי מסר האב לאו דוקא דלילו משקיבל אביה קדושה לא נפקא במיאון דהאב וכא' צקדושי בתו ואין מילון אלא ציטומה שקדשה אמה ואחיה וה"ק מסר האב לשלוחי הצעל דק"ל צככות (דף מה:)

בית שמאי אמר רב יהודה אמר שמואל **מ"ב דב"ש לפי שאין תנאי בנישואין.** מימנא דב"ש המדיר (א) (כמדות עג. וסס) גבי קדשה על תנאי וכנסה סתם קאמר שמואל דאין לריכה גט ומוקי אצ"י פלוגתייהו צבעל דמפרש טעמא דרב שאין אדם צועל בעילתו צעילת זנות אלא אפילו צבעל לשמואל יש תנאי בנישואין וצ"ה נמי לא פליגי אלא משום דסברי דליכא למיגור דמידע ידעי דנישואי קטנה דרבנן נינהו אכל הא מודו דאין תנאי בנישואין וריצ"ן הגיה כלן אמר רב יהודה אמר רב ואר"י מ"מ תיקשה ו' לרצא דלמור התם (דף עג. עג.) תנאי בנישואין ועוד דאפי' נכנסה לחופה ולא נבעלה קאמר הכא דאין תנאי בחופה ונראה לר"י דלצ"י לא היה מפרש טעמא דב"ה משום דמידע ידעי כו' אלא משום דיש תנאי בנישואין וסוגיא דהכא כעולה אמר ר' אלעזר דלמור התם המקדש על תנאי ובעל ד"ה לריכה הימנו גט דאין תנאי בנישואין (ו) וגרס הכא אמר רב יהודה אמר רב דלשמואל צנכנסה לחופה ולא נבעלה יש תנאי והא דלמור אצ"י לעיל צס"פ האשה רבה (דף נה:); גבי פלוגתא דרב ושמואל דימנא הרי היא כאלת איש דלמור אצ"י לחד לישנא דשמואל אדרי יתקן נפחא קאי דמפרש מילתיה דרבי יוסי משום דאין תנאי בנישואין לאו משום דלא מהני תנאה קאמר רבא משום דיש תנאי רגילות אין רגילות מתצטלין מחמת תנאי שהיה צקדושין דרגילות הוא או שידע וימנע מלישא או גמרי ומחלי אהדי צשעת נישואין וכן רריך לפרש ע"כ הא דקאמר שמואל אינה כח"א דצקדושין איירי וצקדושין כ"ע מודו דיש תנאי והר' חיים היה מפרש הא דהכא נמי צענין זה וה"פ לפי שאין תנאי בנישואין פירוש אין רגילות שמתצטלו נישואין מחמת שום תנאי ואי אמרת נשואה תמאן אחי למימר יש תנאי בנישואין צמתימה וכי יעלה על לב לומר שמתמת תנאי מתצטלו הא אין רגילות מחמת קדושי קטנה נמי לא ידעי אלא יאמרו דאשת איש יולדה בלא גט:

תוס' חד מקמאי

הא דאמר שמואל טעמייהו דב"ש משום דאין תנאי בנישואין לשעמייהו דב"ש קאמר אבל שמואל גופיה ס"ל יש תנאי בנישואין דגרי בפרקין ובפ' המדיר קדשה על תנאי וכנסה סתם רב אמר צריכה הימנו גט ושמואל אמר אין צריכה הימנו גט ואוקימנא לשמואל כל הבועל ע"ד קידושין הראשונים הוא בועל ורב ס"ל כיון דבעל אחוליה אחליה לתנאה. אבל בחכמייהו לחופה ולא נבעלה או כשמשך האב לשלוחי הצעל לא אמר אחוליה אחליה לתנאה והלכה כרב. והא דאמר הכא וצ"ה מידע ידעי דנשואי קטנה דרבנן נינהו בין הוא דהול"ל ובי"ה ס"ל דיש תנאי בנישואין כשמואל גופיה דס"ל הכי אלא לדבריהם דב"ש קאמר הכי ה"ו אלפט פ"י ופסק כעולא דאמר ממאנת לזיקתו ומסתברא כותיה דרב ושמואל ור"י דאפליגי במיאנה לזה מותרת לזה כלחו משמע דס"ל ממאנת לזיקתו. ופסק גם כשמואל ור"י דאמרי ממאנת לזה מותרת לאחים וה"ה שמתרת לעלמא אי מיאנה בכל האחים אבל לאותו שמיאנה אסור דכי אתא רבין אר"י מיאנה [בוהן] מותרת לאחין ולא הודו לו. אמר אביי מאן לא הודו לו רב. רבא אמר לא הודו לו רב אבל ר' אושעיה ורב אסי הודו דה"ק מיאנה בזה מותרת בזה לכל האחים ואפי' לזה שמיאנה מפני שאינה ממאנת לזיקתו וכמי שלא מיאנה בזה דמי אבל לעלמא אסורה. רבא א' לא הודו לו ר' אושעיה וכ"ש ר' אבל רב אסי הודו דה"ק אבל רב אסי הודו דה"ק מותרת לכל האחים אבל לאותו שמיאנה בו אסורה מפני שממאנת לחצי זיקתו. ולעלמא נמי אסורה מפני שלא מיאנה אלא בו. אבל לכל האחים מותרת במקום שיש אחים דאין מיאון לחצי זיקה. אבל בחוד יבם או בשני יבמין ומיאנה בכלן אסורה והיינו דלא כו' אושעיה. וה"ה לעלמא דמותרת אם מיאנה בכל האחים ואמרי לה (מיאון) מאי לא הודו לו רב אסי וכ"ש רב ור' אושעיה וה"ק מיאנה בזה מותרת לאחין כלומר כשיש אחים מותרת לכל האחים ולא לזה שמיאנה. וכ"ש אם אין אחים אסורה

בית שמאי אמר רב יהודה אמר שמואל **מ"ב דב"ש לפי שאין תנאי בנישואין.** מימנא דב"ש המדיר (א) (כמדות עג. וסס) גבי קדשה על תנאי וכנסה סתם קאמר שמואל דאין לריכה גט ומוקי אצ"י פלוגתייהו צבעל דמפרש טעמא דרב שאין אדם צועל בעילתו צעילת זנות אלא אפילו צבעל לשמואל יש תנאי בנישואין וצ"ה נמי לא פליגי אלא משום דסברי דליכא למיגור דמידע ידעי דנישואי קטנה דרבנן נינהו אכל הא מודו דאין תנאי בנישואין וריצ"ן הגיה כלן אמר רב יהודה אמר רב ואר"י מ"מ תיקשה ו' לרצא דלמור התם (דף עג. עג.) תנאי בנישואין ועוד דאפי' נכנסה לחופה ולא נבעלה קאמר הכא דאין תנאי בחופה ונראה לר"י דלצ"י לא היה מפרש טעמא דב"ה משום דמידע ידעי כו' אלא משום דיש תנאי בנישואין וסוגיא דהכא כעולה אמר ר' אלעזר דלמור התם המקדש על תנאי ובעל ד"ה לריכה הימנו גט דאין תנאי בנישואין (ו) וגרס הכא אמר רב יהודה אמר רב דלשמואל צנכנסה לחופה ולא נבעלה יש תנאי והא דלמור אצ"י לעיל צס"פ האשה רבה (דף נה:); גבי פלוגתא דרב ושמואל דימנא הרי היא כאלת איש דלמור אצ"י לחד לישנא דשמואל אדרי יתקן נפחא קאי דמפרש מילתיה דרבי יוסי משום דאין תנאי בנישואין לאו משום דלא מהני תנאה קאמר רבא משום דיש תנאי רגילות אין רגילות מתצטלין מחמת תנאי שהיה צקדושין דרגילות הוא או שידע וימנע מלישא או גמרי ומחלי אהדי צשעת נישואין וכן רריך לפרש ע"כ הא דקאמר שמואל אינה כח"א דצקדושין איירי וצקדושין כ"ע מודו דיש תנאי והר' חיים היה מפרש הא דהכא נמי צענין זה וה"פ לפי שאין תנאי בנישואין פירוש אין רגילות שמתצטלו נישואין מחמת שום תנאי ואי אמרת נשואה תמאן אחי למימר יש תנאי בנישואין צמתימה וכי יעלה על לב לומר שמתמת תנאי מתצטלו הא אין רגילות מחמת קדושי קטנה נמי לא ידעי אלא יאמרו דאשת איש יולדה בלא גט:

מטעמא דב"ש לפי שאין אדם עושה בעצירתו בעצירת זנות.

דף פא. וסס) גבי המגרש את אשתו ולנה עמו צפודקי דלמרי צ"ש אינה לריכה הימנו גט ומפרש צגמרא טעמא דסברי אדם עושה בעילתו צעילתו זנות ואין לנו לחוש שקדשה צביאה אלא צא עליה בלא קדושין ותיצ"ן דשאני התם דכיון דגירסה ונתייחד עמה גלי דאעתימה שבעילתו צעילתו זנות אכל הכא שהיה מתחלה דרך נישואין או צעלמא שאין הוכחה אין לנו לומר שיעשה בעילתו צעילתו זנות:

דא' אמרת תמאן שמיא ואבי"ל אהו. ו"מ והאמר צפ' המפקיד (ב"מ לט.) המוילא הוצאות על נכסי אשתו קטנה כמוילא על נכסי אחר דמי וישלמו לו מה שהוילא וא"כ לא יפסקי כלום צמיונה ואר"י דמ"מ שמיט ואכיל אפי' הזמורות וגוף הקרקע אס כילה דא"ל לשלם אע"פ שאכל שלא כדון דמוכח צככות צס"פ אלמנה (דף קא. וסס) דלמור שמואל אמתניתין ולא צבלות לא שנו אלא נכסי מלוג אכל

נכסי אכלן צרול יש לה הוי צה רב פפא אהייא חילימא אמתניתן אי דליתנהו אידי ואידי שקבלו ואי דליתנהו אידי ואידי לית לה ואיירי בנכ"י מלוג ונמה ישלם הפירות כיון שאכלם כדון אלא ודאי מיירי צפירות שאכלם שלא כדון כיון דליתנהו צעין לא ישלם ולכך קאמר שפיר דשמיט ואכיל פרי כיון שלא ישלם כלום: **ת"ר וייקחן ניהא אהו ב"ו.** ה"ג צפרי"ח תרוייהו ניחא להו דליפוק עלייהו קלא דאישות: **ב"ש** ליה דלדידה נמי ניחא לה דלמרי' (גיטין דף מט:); יותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא ואמרי' נמי' (קדושין מה.) טב למיבז טן ד: **מדי**

מדי

לזה שמיאנה בו דבחד יבם הכי נמי דמצי עק' (ח) ואפי' כשיש אחים דיש מיאון לחצי זיקה ומותרת לכל האחים ולא לזה שמיאנה בו ומיהו אם מיאנה בכל האחים מודה רב אסי דאסורה בכלהו וכיון דרבא ס"ל דר"י פליג עליה דר' אושעיה אה' רבא מאן לא הודו לו ר' אסי וכ"ש ר' אושעיה דלא הודו לו ר' אסי וכ"ש ר' אושעיה והלכתא כותיהו דממאנת לזיקתו וזהו טעמו של רוב אלפס שפסק כעולא. והלכה כשמואל ור' יוחנן דאמרו מיאנה בזה מותרת בזה אבל לזה שמיאנה בו אסורה:

(א) נראה דל"ל אלא ריבוא קאמר דלפילו כשיש אחים וכו'.